

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

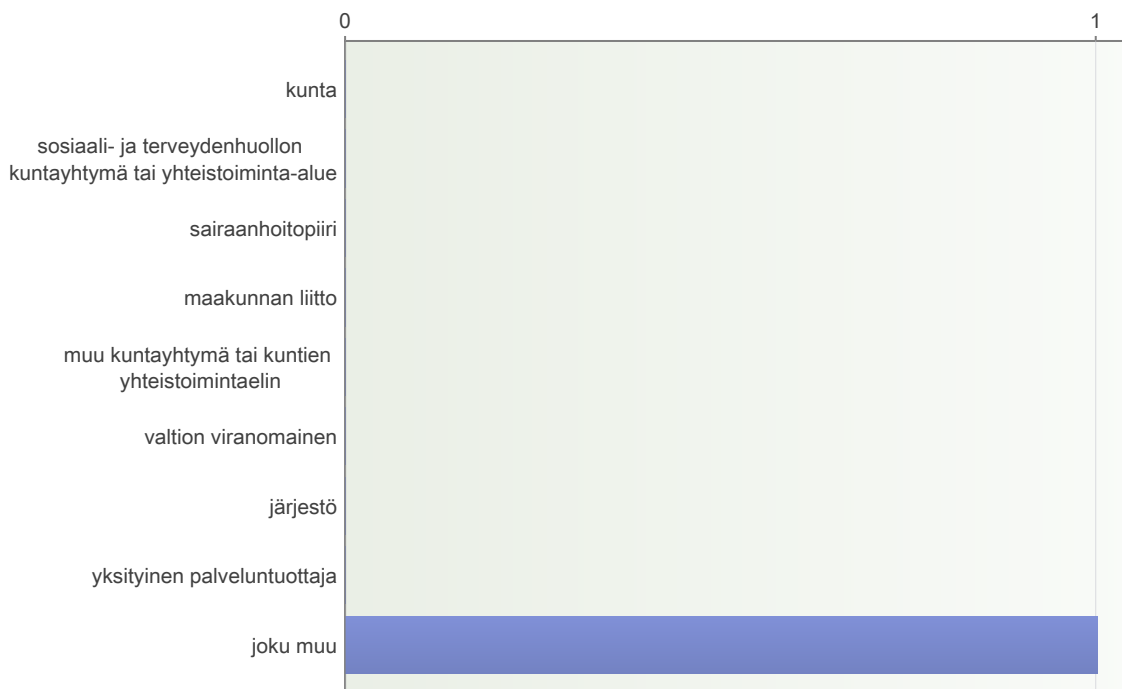
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Diakonia-ammattikorkeakoulu oy	Anne Määttä	anne.maatta@diak.fi, 0400979932		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

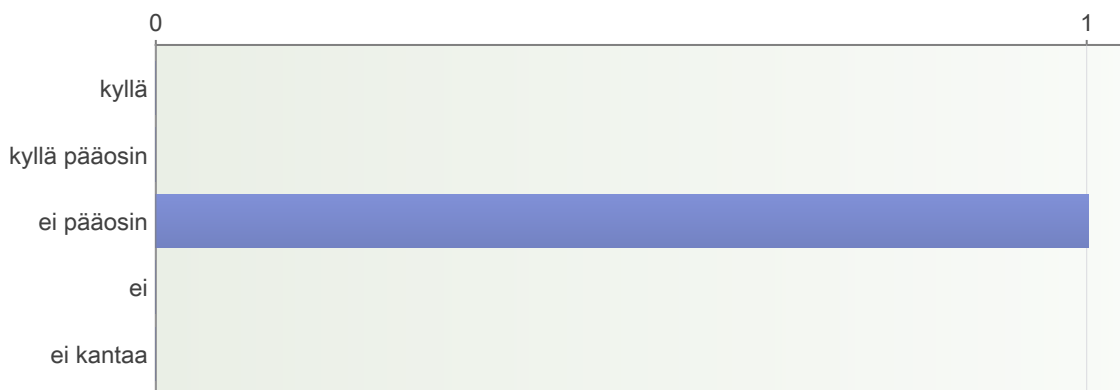

Avoimet vastaukset: joku muu

- ammattikorkeakoulu

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

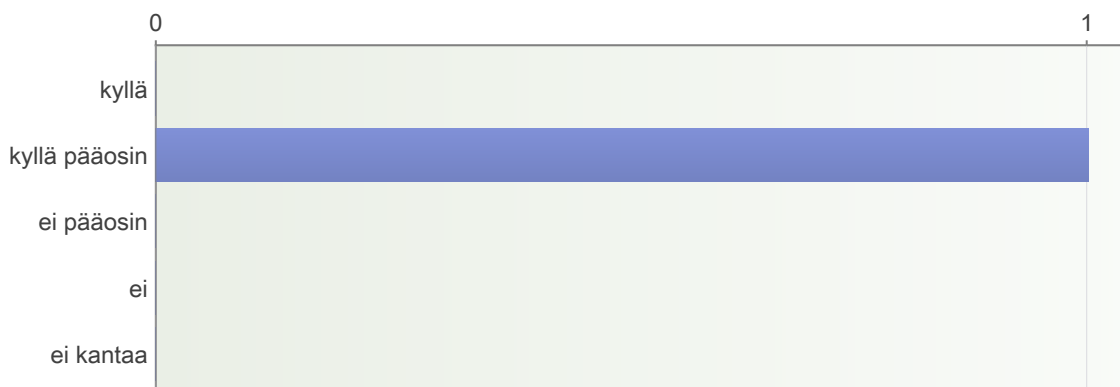
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluiden pirstoutuminen eri järjestäjien hoidettavaksi vaatii asiakkaalta osaamista oikean ja sopivan palveluntarjoajan (sote-keskuksen) valintaan. Asiakkaiden asiointiosaaminen on kriittinen taito, jota kaikilla asiakasryhmillä ei ole. Tällä perusteella palveluiden yhdenvertainen saatavuus ja sen kautta hyvinvointierojen kaventaminen vaarantuu.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

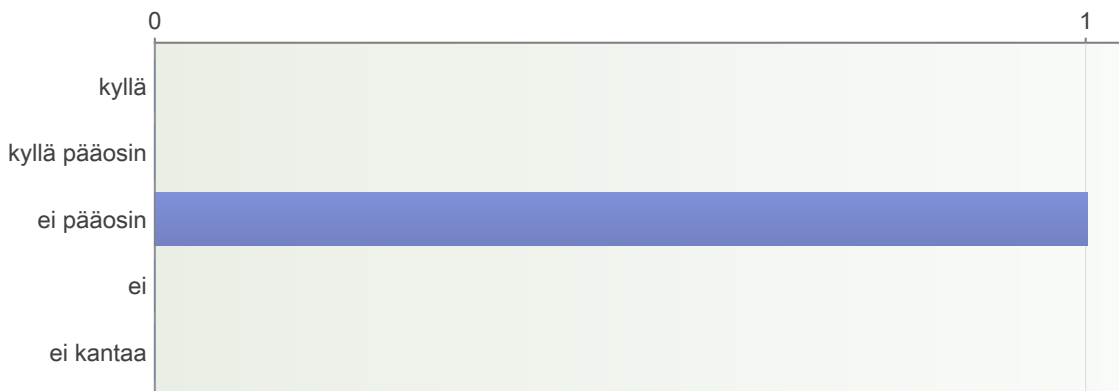
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- 90 % asiakkaista tarvitsee vain yksittäisiä tai tilapäisiä palveluita, mutta 10 % asiakkaista useita yhtäaikaista palveluja ja tukea. Tämä 10 % (joillakin alueilla jopa 30 %) tarvitsee tukea tarvittavien palvelujen saamiseen. Heidän tukeminen vaatii palveluiden integraatiota ja palveluohjausta, joiden toteutuminen tuen tarpeen varhaisessa vaiheessa on epävarmaa. Sote-keskuksiin määritelty sosiaaliohjaus tulisi olla tarkemmin määriteltyä erityisesti tämän kohderyhmän osalta.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

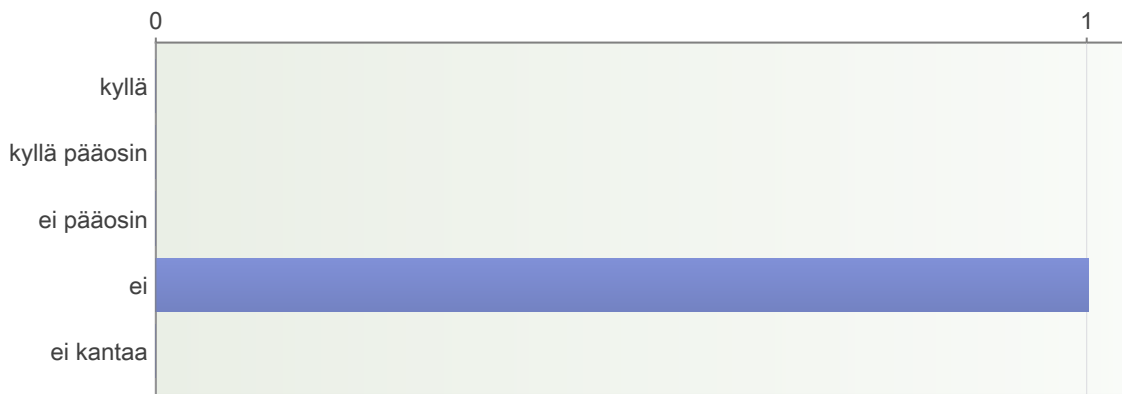
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aktiiviset ja osaavat asiakkaat kykenevät valitsemaan haluamansa sote-keskuksen. Monipalveluasiakkaiden osalta palveluohjaus sekä sote-keskuksen ja maakunnan liikelaitoksen saumaton yhteistyö on vaatimus oikea-aikaisen ja sopivan palvelun saamiseksi. On riskinä, että asiakas ei osaa hakeutua oikeaan paikkaan, jolloin saa väärää tai puutteellista palvelua tai jää sen ulkopuolelle.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

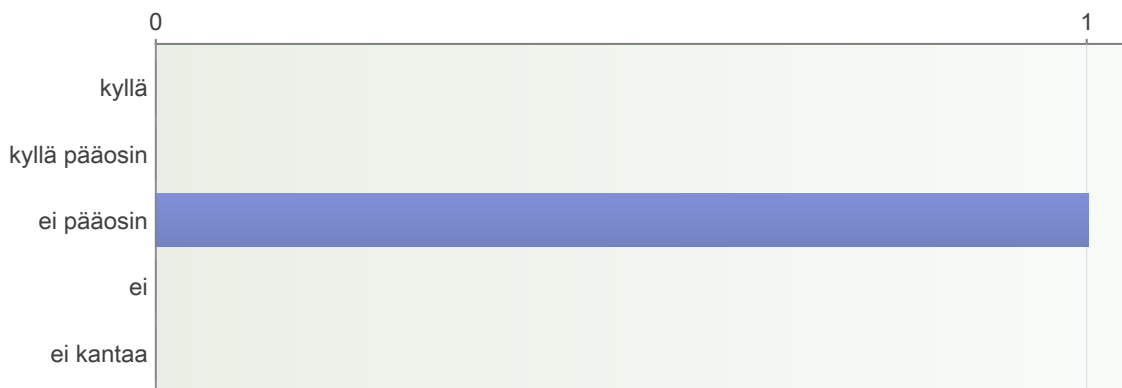
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Näiden asiakkaiden tarvitsema palveluiden integraation toteutuminen tulisi määritellä tarkemmin, ettei vaihtuva palveluntarjoaja romuta asiakkaan tarvitsemaa palvelukokonaisuutta tai katkaise hänen hoito- tai tukipolkuaan. Palveluntarjoajien velvollisuudet suhteessa monipalveluasiakkaisiin / paljon palveluita käyttäviin tulee määritellä tarkemmin. Monipalveluasiakkaiden osalta palveluohjaus sekä sote-keskuksen ja maakunnan liikelaitoksen saumaton yhteistyö on vaatimus oikea-aikaisen ja sopivan palvelun saamiseksi. On riskinä, että asiakas ei osaa hakeutua oikeaan paikkaan, jolloin saa väärää tai puutteellista palvelua tai jää sen ulkopuolelle.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

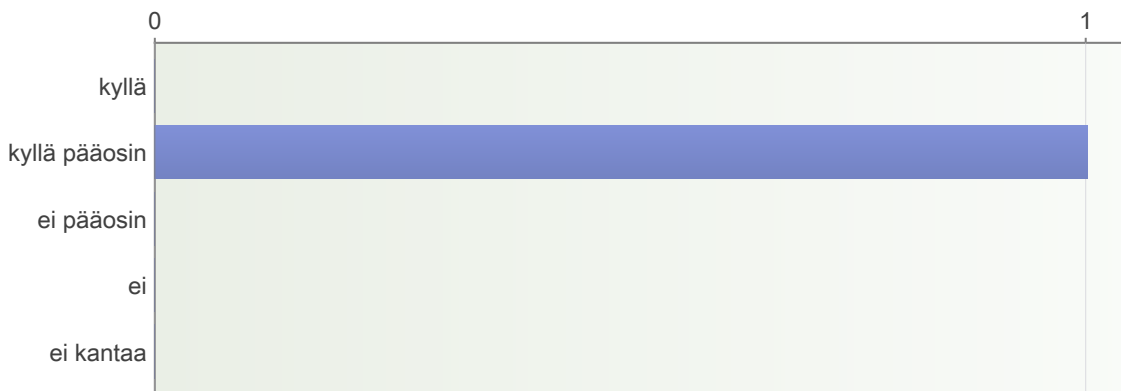
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluiden integraation perusteena on asiakassuunnitelma, jota kunkin palveluntuottajan tulee noudattaa. Tulee varmistaa, että asiakassuunnitelman tekee ammattilainen, joka kykenee arvioimaan kyseisen asiakkaan (asiakasryhmän) tuentarpeen kokonaisuuden objektiivisesti ja ammattitaitoisesti. Miten varmistetaan, että asiakassuunnitelmaan kirjattu tuen tarve on asiakkaan todellinen tarve eikä sido asiakasta palveluntarjoajan omiin palveluihin liiketaloudellisista syistä. Miten varmistetaan, että asiakkaan monimuotoiseen palvelutarpeeseen vastataan tarkoituksenmukaisesti eikä ratkaista sitä esimerkiksi henkilökohtaisella budjetilla, jota asiakas ei osaa käyttää. Miten tunnistetaan ja missä vaiheessa, asiakkaat joiden palveluita tulee integroida? Sote-keskuksiin tarvitaan monialaisessa yhteistyössä syntyvä arviointi, jossa on mukana sosiaalialan viranomaisten päätöksentekomahdollisuus. Näin palveluintegraatiota tarvitsevat asiakkaat saadaan palveluihin mahdollisimman varhain (mikä hillitsee kustannuksia). On tärkeä tunnistaa (segmentoida) asiakasryhmät, jotka tulevat tarvitsemaan horisontaalista ja vertikaalista integraatiota (esim. mielenterveys- ja päihdeongelmaiset, neet-nuoret, osatyökykyiset, pitkäaikaistyöttömät ja tulottomat) ja rakentaa heille tarkoituksenmukaisia palvelukokonaisuuksia maakuntiin. Kela-yhteistyö on välttämätön osa tätä kokonaisuutta.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

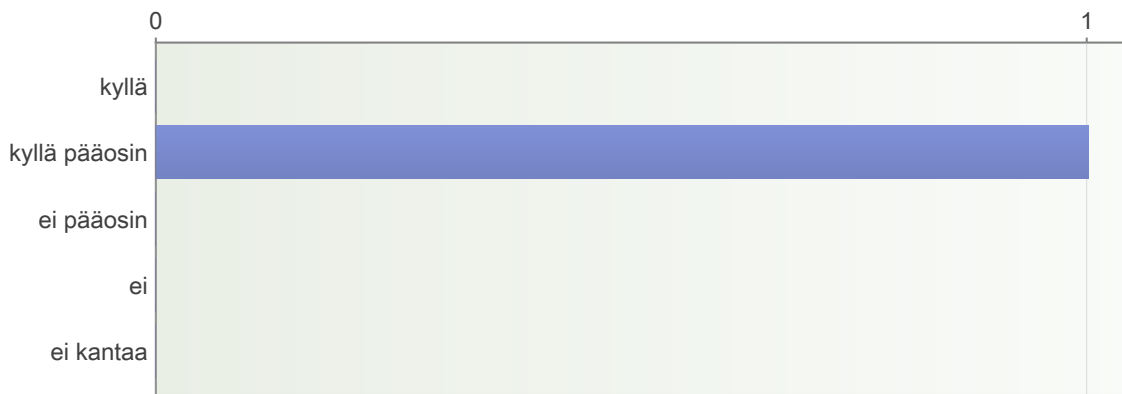

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

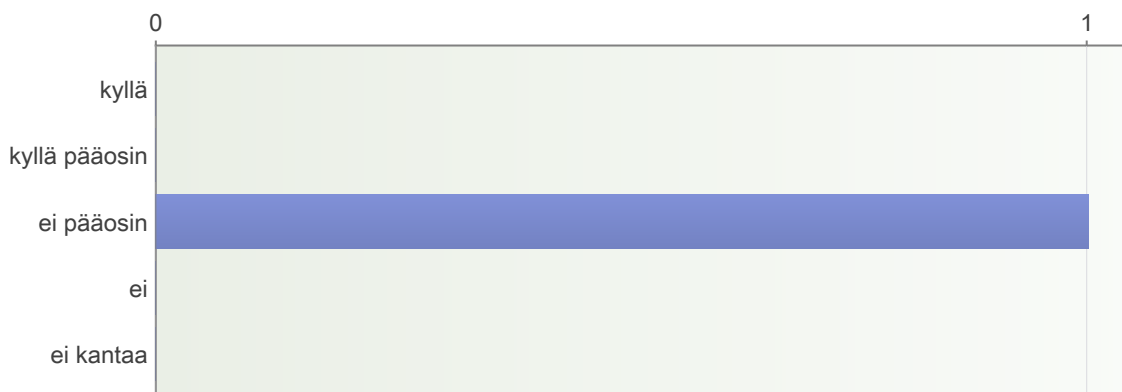

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

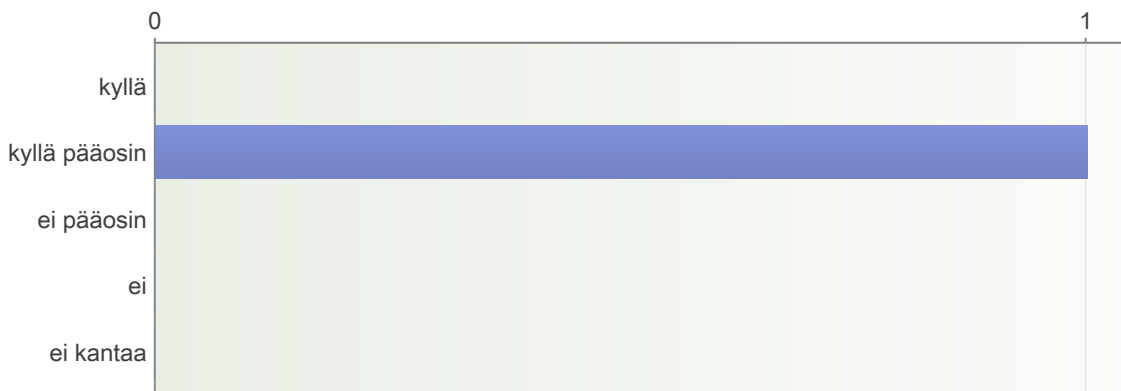
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hyvin järjestetty, asiakassegmentointiin perustuva palveluiden integraatio tarjoaa mahdollisuuden poistaa päällekkäisyyksiä, palveluiden väliin putoamista ja siirtyä korjaavasta hoidosta ja palvelusta tukipalveluihin ja ennalta ehkäisevään tukeen. Laaja asiakassetelien käyttö ja mahdollisuudet tarjota hoitoa liiketoiminnallisista tavoitteista käsin ovat riski kustannusten kasvun hillitsemiselle.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asuinpaikkakunta tulee määrittämään saatavilla olevat palvelut. Palveluiden järjestäjät tulee velvoittaa toimimaan myös harvaan asutuilla alueilla, esimerkiksi tarjoamaan liikkuvia palveluja.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

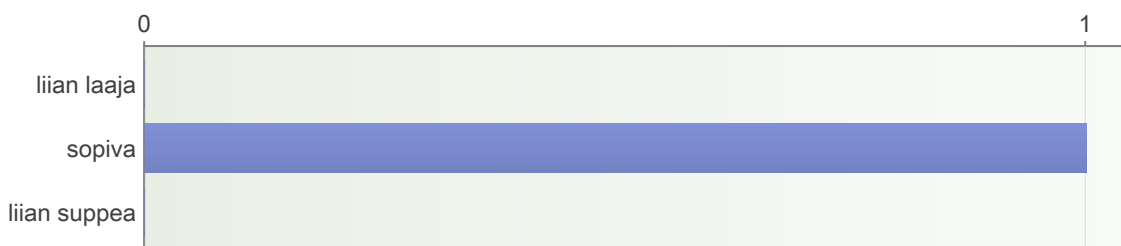
22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalihuollon osaamisen rooli on liian pieni. Tämä aiheuttaa riskin asiakkaiden monialaisten tuentarpeiden tunnistamiseksi varhaisessa vaiheessa. Lakiin tulisi lisätä velvoite myös esim. mielenterveys- ja päihdekonsultaatioon silloin kun asiakkaat tarvitsevat monialaista palvelua ja heille tehdään asiakassuunnitelma.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

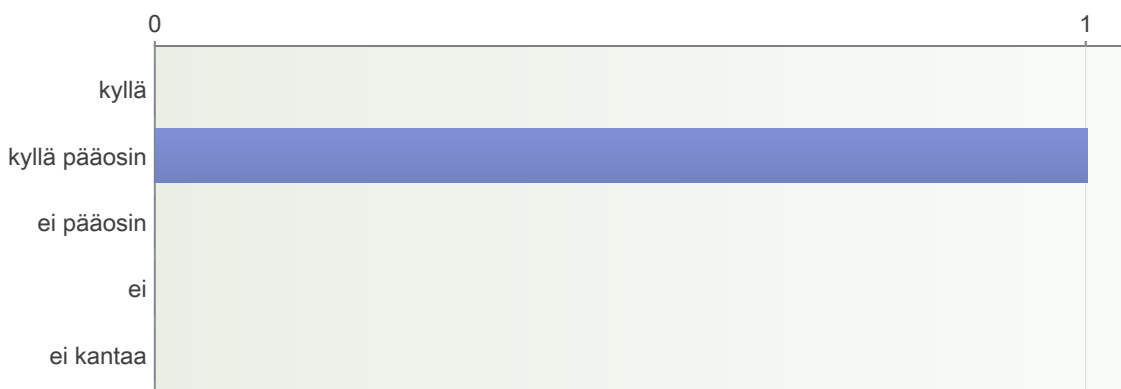

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

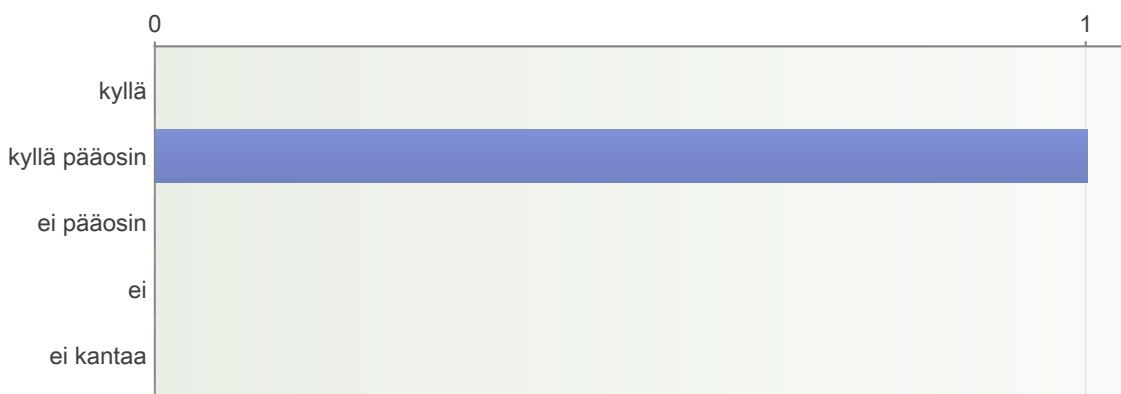
26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Lakiin tulisi lisätä velvoite myös mielenterveys- ja päihdekonsultaatioon silloin kun asiakkaat tarvitsevat monialaista palvelua ja heille tehdään asiakassuunnitelma

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

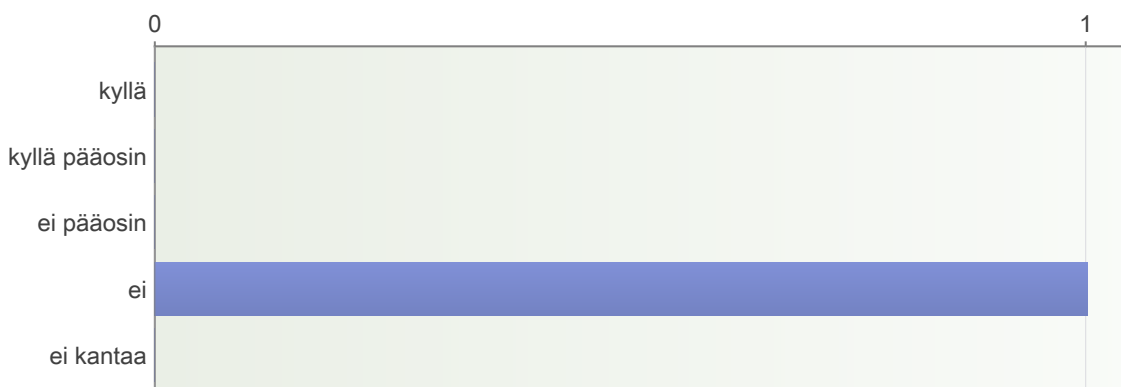

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

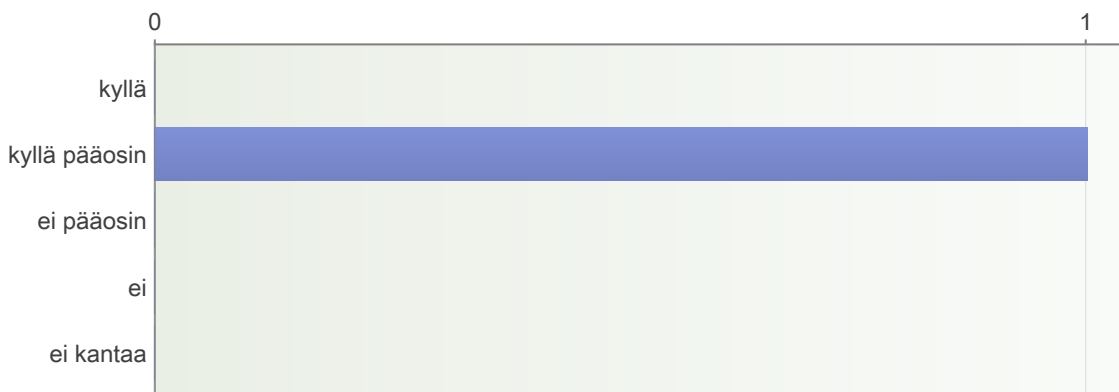
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalihuollon rooli sote-keskuksessa on riittämätön. Sote-keskuksessa tulisi olla ammatillinen osaaminen palvelutarpeen arviointiin ja asiakassuunnitelman tekemiseen.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

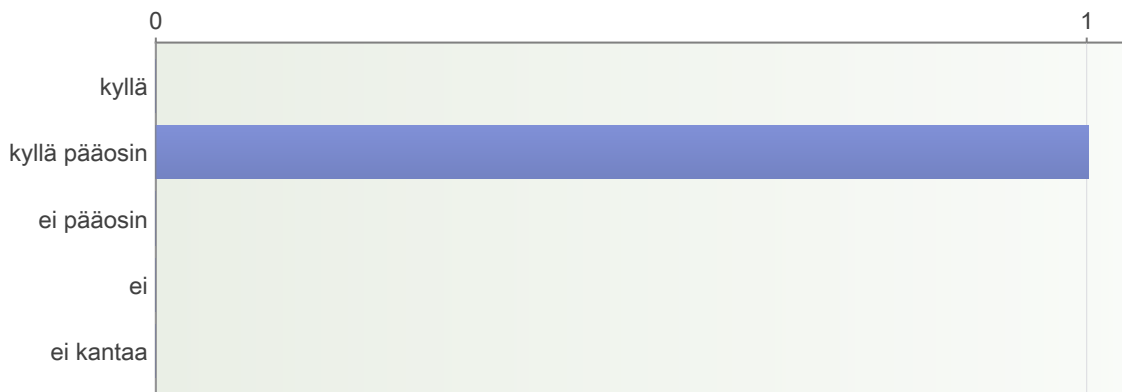
32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Miten varmistetaan haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden mahdollisuudet tehdä heidän tilanteensa kannalta tarkoituksenmukaisin valinta? Valinta vaatii asiointiosaamista, joka voi olla puutteellista monista syistä; vammaisuus, vanhuus, mt-/päihdeongelmat, syrjäytyminen ja muu kyvyttömyys asioida jne.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

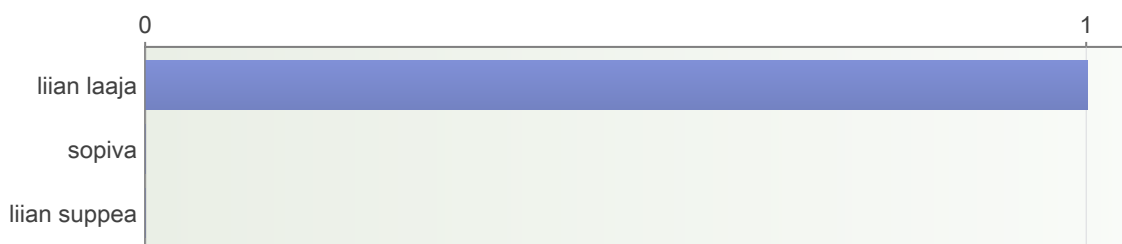
34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Miten varmistetaan haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden mahdollisuudet tehdä heidän tilanteensa kannalta tarkoituksenmukaisin valinta? Valinta vaatii asiointiosaamista, joka voi olla puutteellista monista syistä; vammaisuus, vanhuus, mt-/päihdeongelmat, syrjäytyminen ja muu kyvyttömyys asioida jne.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

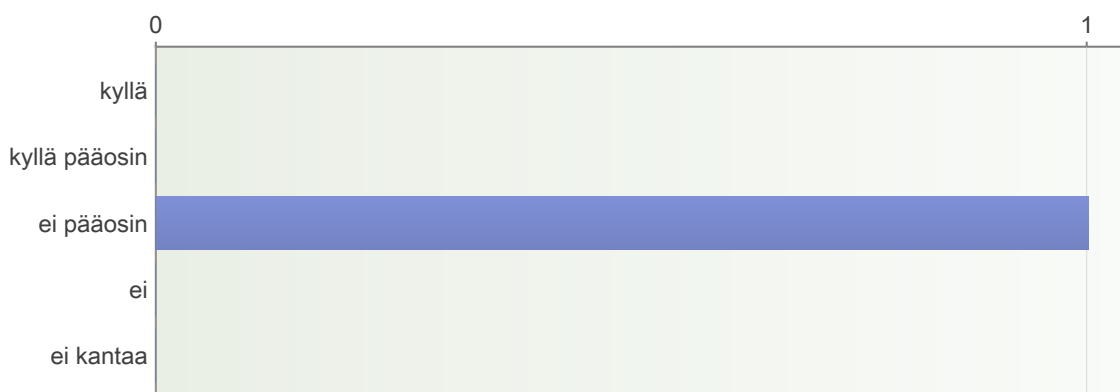
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tulisi määrittää selkeät kriteerit ostettavalle palvelulle. Seteli on tärkeä sitoa osaksi asiakassuunnitelmaa, mikä perustelisi asiakassetelin tarpeen.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

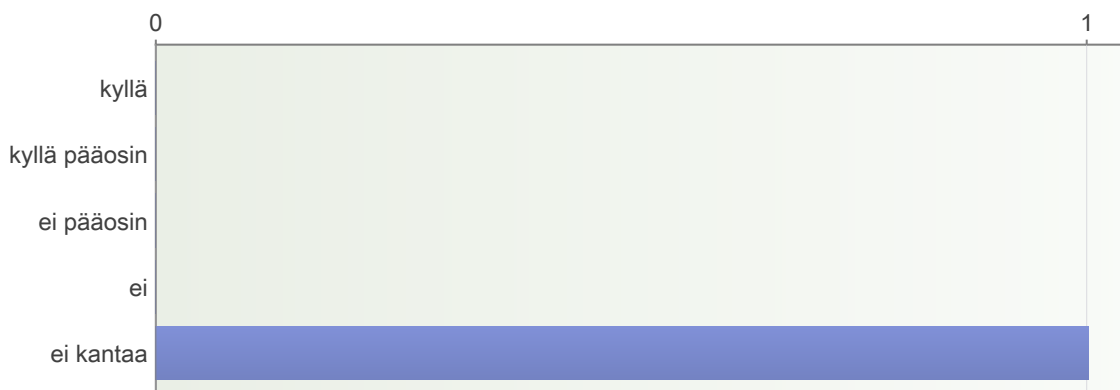

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

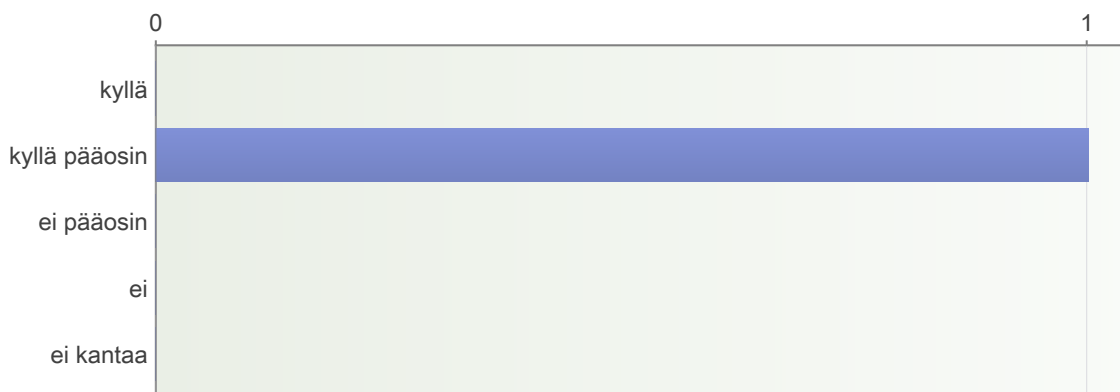

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

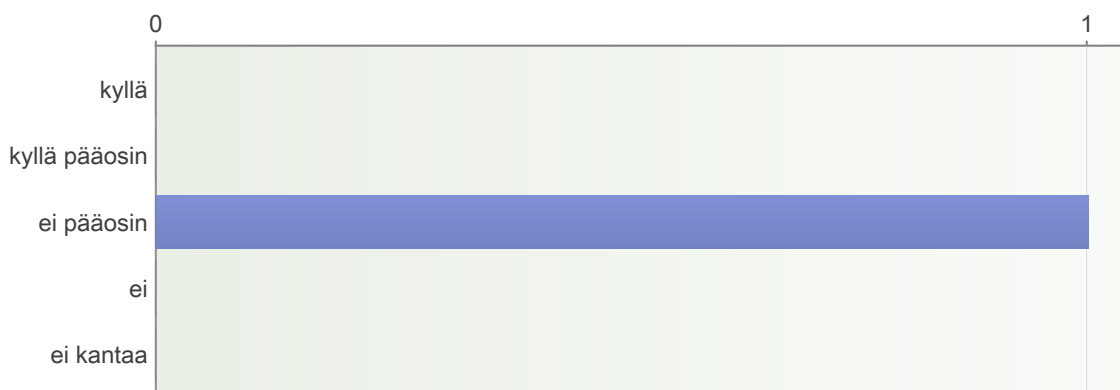
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kun asiakasseteli myönnetään ilman palvelutarpeen arviointia, on mahdollista, ettei samalla selvitetä asiakkaan kykyä huolehtia tarvittavan palvelukokonaisuuden hankkimisesta. Monipalveluasiakkailla on usein asioimisen haasteita ja kyvyttömyyttä, jolloin palveluintegraatiota vaativan kokonaisuuden hoitaminen asiakassetelillä on riski.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

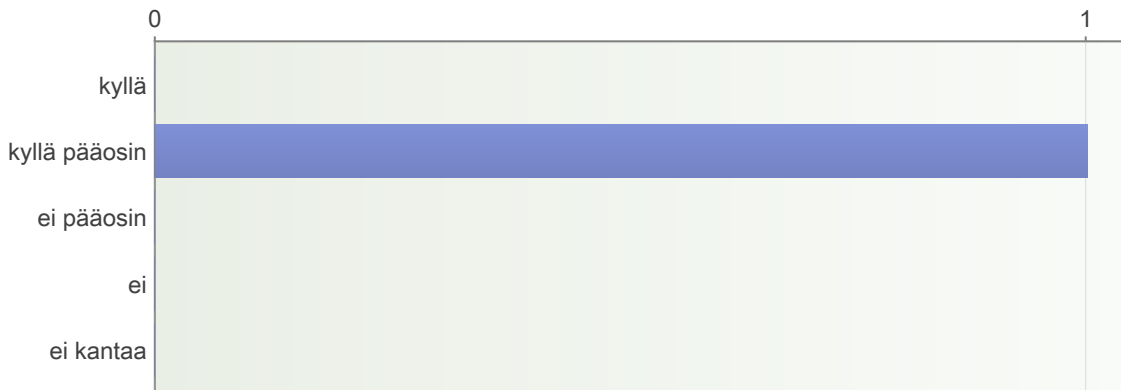
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ei ole keinoja varmistaa, että palvelutarve ja setelillä hankittu palvelu vastaavat toisiaan.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

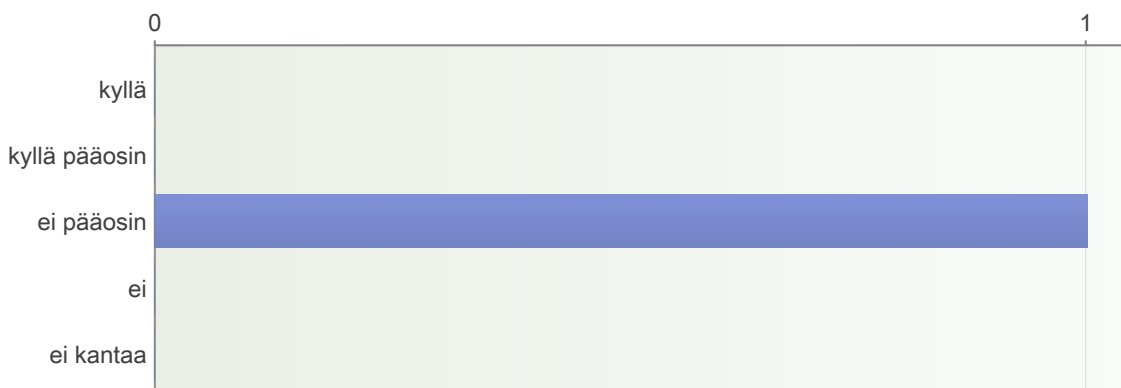

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Miten varmistetaan palveluntuottajien yhdenmukainen osaaminen palvelutarpeen arvioinnissa? Onko riski, ettei sitä jostakin syystä tehdä, jolloin myös tarvittavat palvelut jäävät saamatta tai että suoran valinnan palveluntuottaja ohjaa kalliit asiakkaat maakunnan liikelaitokseen riittämättömillä perusteilla?

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

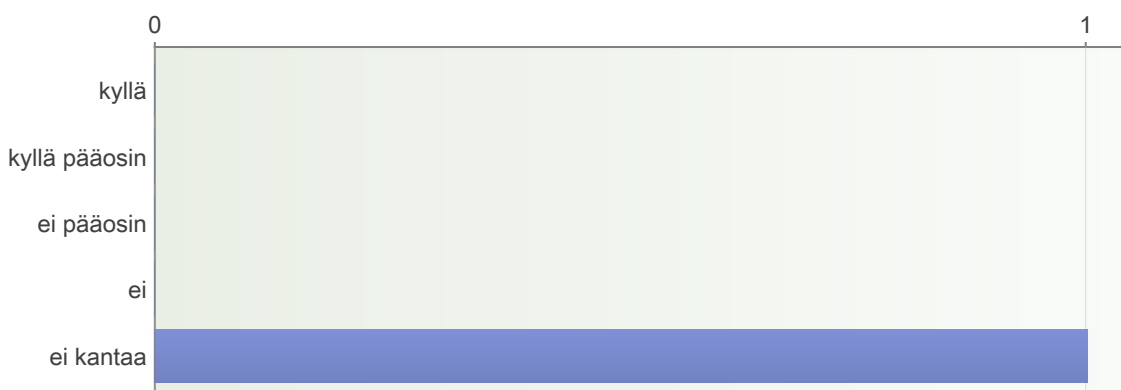

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

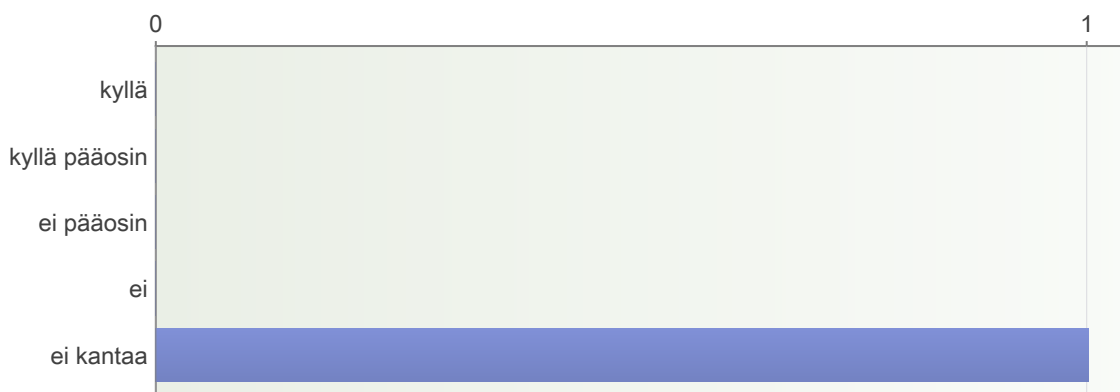

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

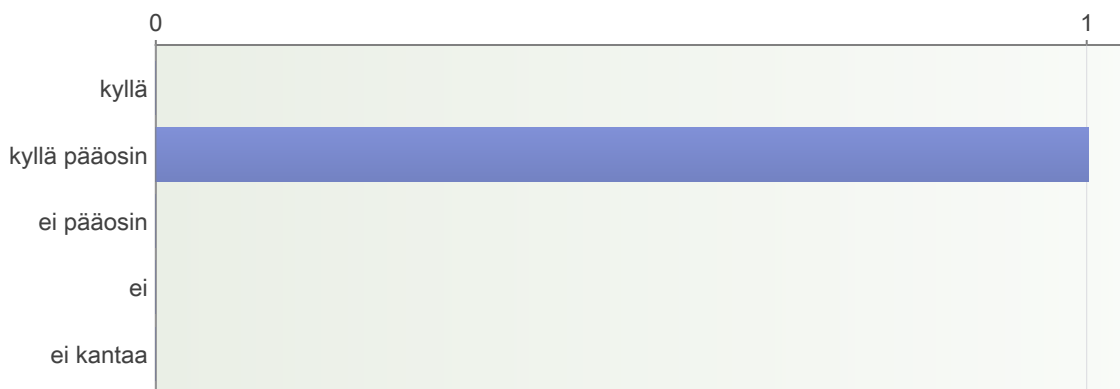

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

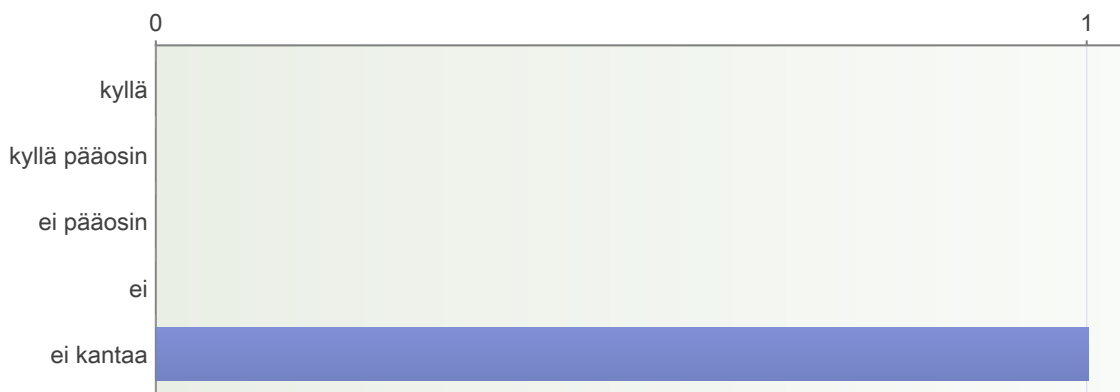
Vastaajien määrä: 1

- On tärkeää, että suoran valinnan palveluntuottajat ovat veloitettuja ottaa sekä sosiaali- että terveydenhuollon opiskelijoita kaikissa heidän koulutuksen vaiheissaan.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

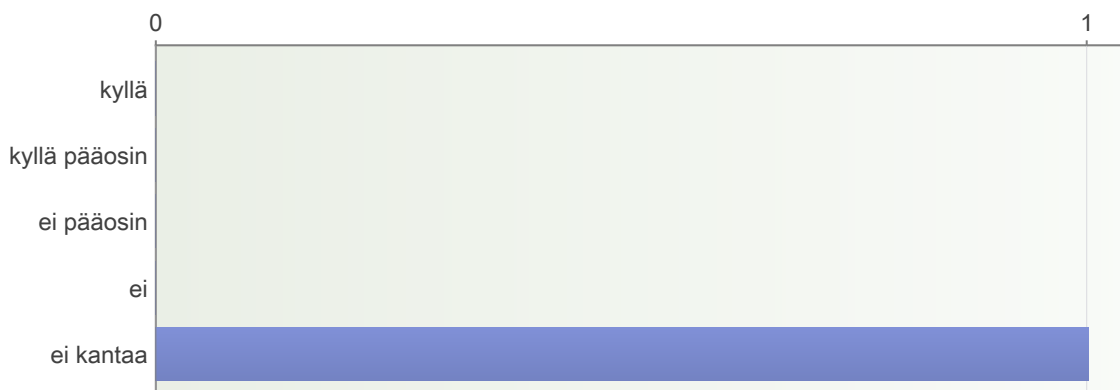

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

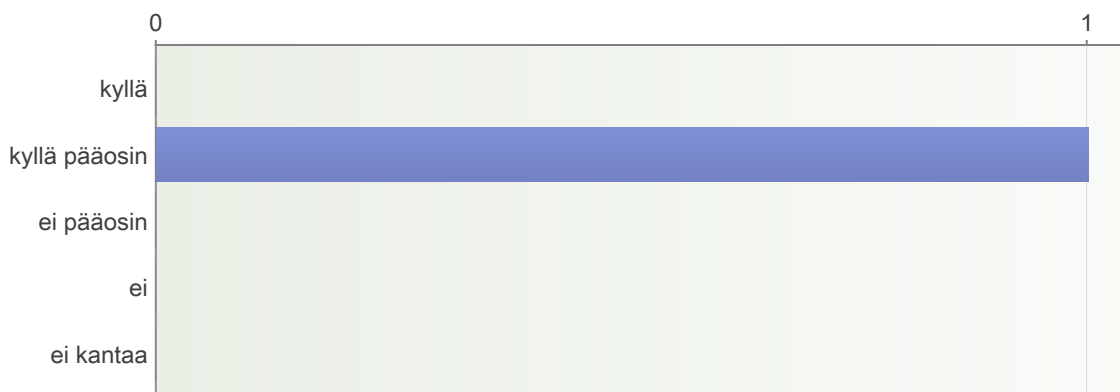

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

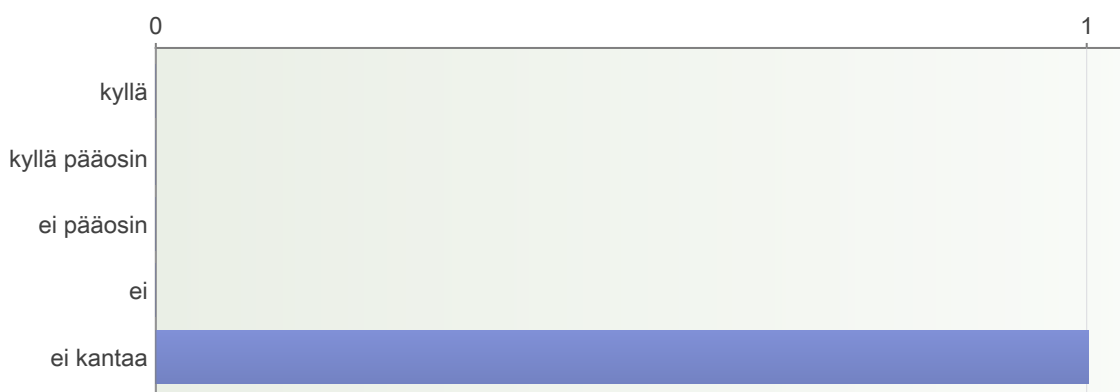

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

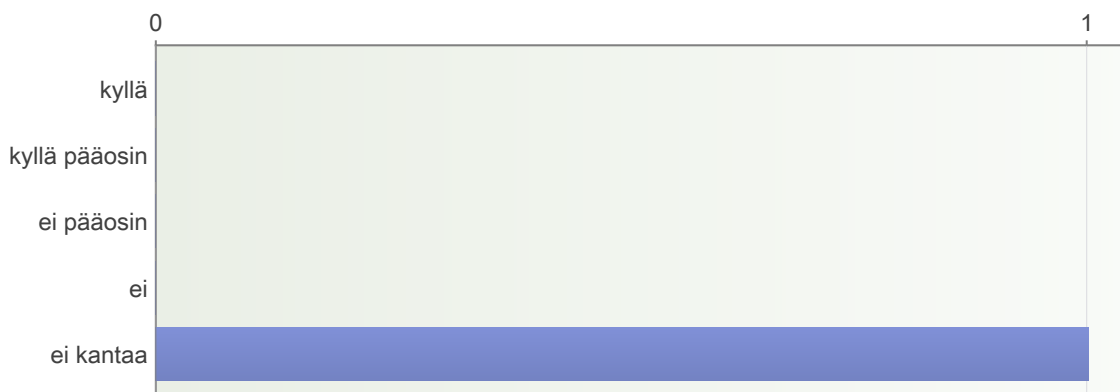

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

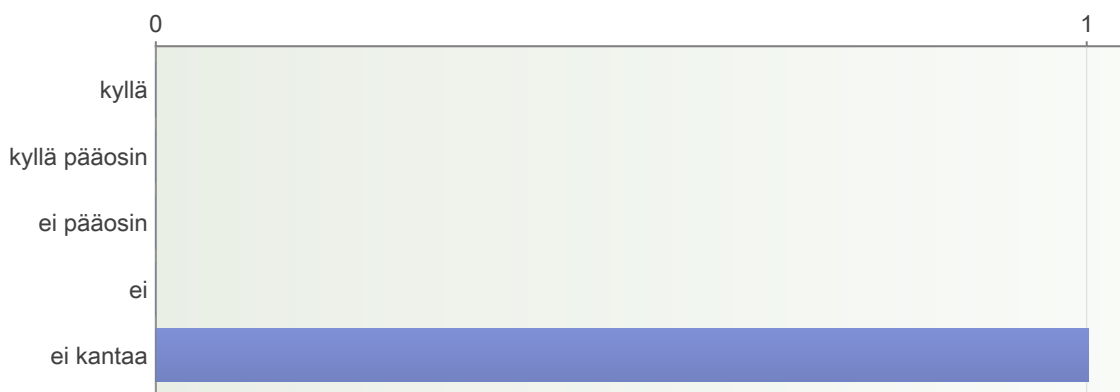

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

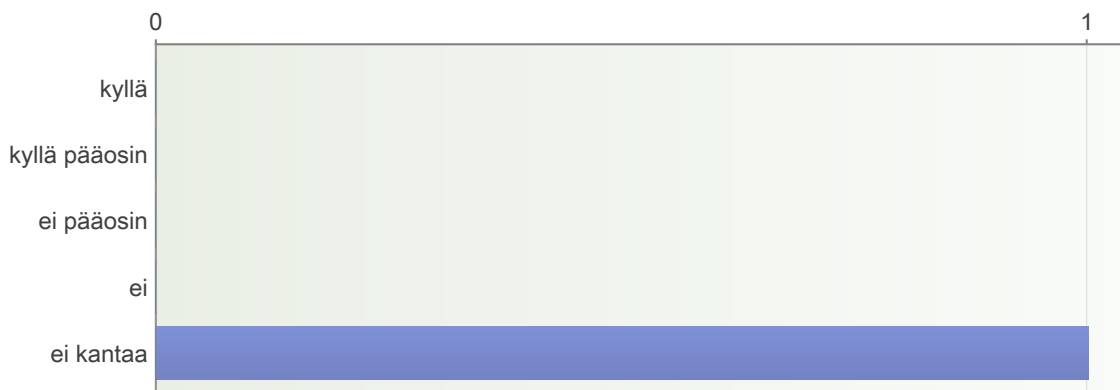

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

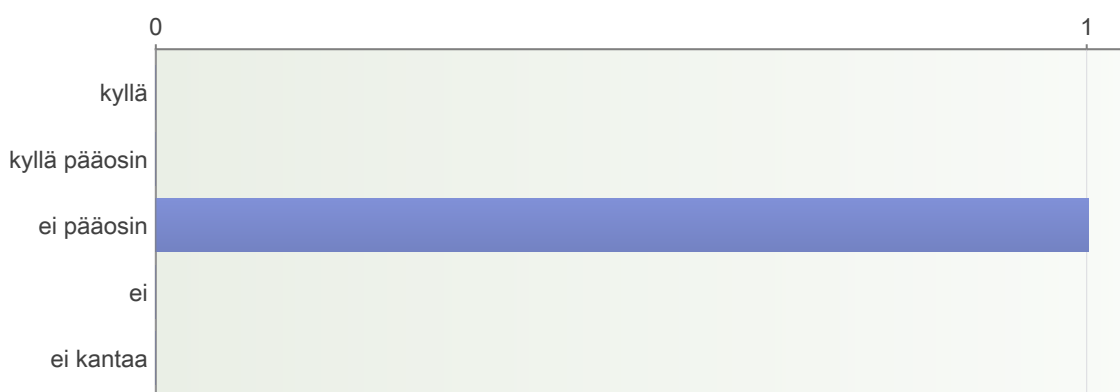

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

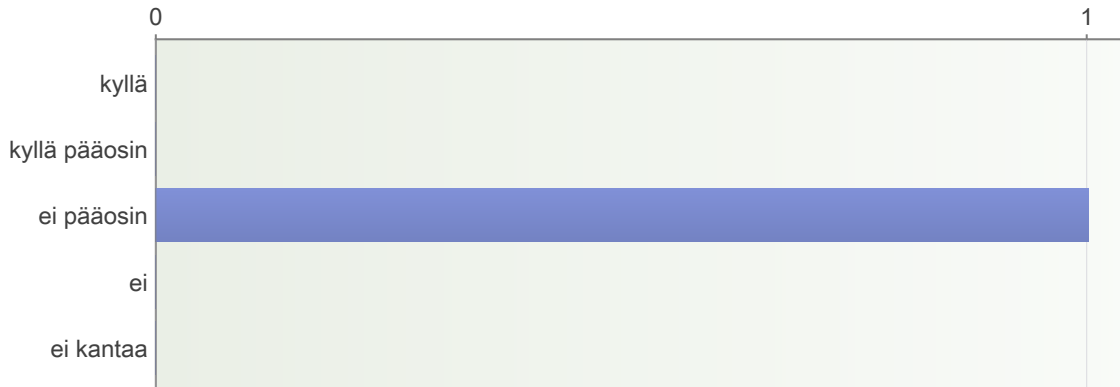

72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksella on laajat välittömät ja erityisesti välilliset vaikutukset, joita ei ole ollut mahdollista arvioida etukäteen.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus kokonaisuudessaan tarkoittaa monenlaisia uusia osaamistarpeita, joihin sote-alan kouluttajana tuleamme vastaamaan. Vaikutukset ovat merkittäviä.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.